

DZIENNIK NARODOWY

wychodzi o godz. 8-ej rano z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych

TEATR
„VICTORIA”
 Program od poniedziałku 4-go, do czwartku 6-go marca 1918 r. włącz.

Tylko trzy dni!

Wielkie arcydzieło sztuki kinemat. dotychczas nigdzie niewidziane

W SZALE PRYWIDZENIA

przepiękny dramat w 6-ciu aktach, podług dzieła Maliniego »Baśń o wilku«

Zonaci kawalerowie

wesola komedia w 3-ach aktach
 Viggo Larsen w głównej roli

Od czwartku

ŻÓŁTY PASZPORT

KINO
„CZARY”
 Początek w dniu powszednie o g. 4-ej, w dniu świąteczne o g. 3-ej.

Tylko trzy dni!

Tylko trzy dni!

od poniedziałku 4-go do środy 6-go marca

Tylko trzy dni!

Nadzwyczajne przygody dyrektora Swedensona w Tybecie w 6-ciu wielkich częściach
 w głównej roli HELA MOJA

CUDZOZIEMKA

TEATR POLSKI HENRYKA CZARNECKIEGO

Środa 6 marca

CNOTLIWA ZUZANNA

operetka w 3-ach akt. Gilberta
 Tańce — Ewolucje

Czwartek 7 marca

Ptasznik z Tyrolu

operetka w 3 akt. Zellera
 Tańce — Ewolucje

BENEFIS!
 JULI
 GODLEWSKIEJ

BENEFIS!
 JULI
 GODLEWSKIEJ

TREŚĆ UKŁADU POKOJOWEGO Z ROSJĄ

Niemieckie B. Wolffa ogłosiło treść układu pokojowego z Rosją, podpisanego dn. 3 bm. w Brześciu Lit. Pod względem formy układ ten jest zupełnie podobny do układu z Ukrainą i analogiczne obejmuje punkty. Najważniejsza jednak sprawa, mianowicie granica zachodnia Rosji, a równocześnie granica Polski, nie jest w układzie oznaczona, lecz na mapie, dołączonej do układu. Jedynie granica Liflandji i Estonji jest ogólnie zakreślona, przyczem niewiadomo, jakie będzie stanowisko prawnopństwowe tych ziem; powiedziano jedynie, że będzie tam zaprowadzony porządek państwowy.

Pominąwszy tedy te najważniejsze sprawy, które w ogłoszonym układzie są jedynie mimochodem i ogólnie dotknięte, to treść jego jest niemal identyczna z warunkami niemieckimi, zawartymi w przedstawionem Rosji ultimatum.

Dwa pierwsze art. mówią o ustaniu stanu wojennego i zaprzestaniu wszelkiej agitacji przeciw rządowi strony przeciwnej

Losy ziem okupowanych

Art. 3 mówi: Terytorja, leżące na zachód od linii, ustanowionej przez strony zawierające umowę, a należące poprzednio do Rosji, nie będą podlegać już zwierzchnictwu państwowemu Rosji. Ustanowiona linja wynika z załączonej do niniejszego traktatu pokojowego mapy, stanowiącej istotną część składową umowy. (Załącznik 1-szy).

Ostateczne ustanowienie linii tej zostanie dokonane przez komisję niemiecko-rosyjską. Dla terytorjów, o których mowa, ze względu na ich dawną przynależność do Rosji, nie będą wynikały żadne wzglę-

dem niej zobowiązania. Rosja rezygnuje z wszelkiego mieszania się do wewnętrznych spraw tych ziem. Niemcy i Austro-Węgry zamierzają o przyszłym losie terytorjów tych zdecydować w porozumieniu z ich ludami.

Art. 4. Niemcy są gotowe, skoro tylko zostanie zawarty pokój powszechny i demobilizacja rosyjska będzie całkowicie przeprowadzona, opuścić terytorja, leżące na wschód od linii, oznaczonej w art. 3 ustęp 1, o ile nie wyniknie z art. 6 jakiś inny stan rzeczy.

Rosja uczyni wszystko, co leży w jej siłach, aby jaknajszybciej opuścić prowincje wschodnio-anatolijskie i zapewnić prawny zwrot ich Turcji.

Okręgi Erdeki, Kars i Batum będą również bezzwłocznie opuszczone przez wojska rosyjskie. Rosja nie będzie się wtrącać do nowego stanu prawnopństwowego i międzynarodowych stosunków okręgów tych, pozostawiając ludności ich przeprowadzenie tego w porozumieniu z mocarstwem sąsiadującym, t. j. z Turcją.

Art. 5 mówi o demobilizacji Rosji, rozbrojeniu floty wojennej, wolności żeglugi handlowej na wodach rosyjskich i oczyszczeniu ich z min.

O pokój z Ukrainą

Art. 6. Rosja zobowiązuje się zawrzeć niezwłocznie pokój z ukraińską republiką ludową i uznać traktat pokojowy pomiędzy państwem tem, a mocarstwami czwórprzymierza. Terytorjum ukraińskie będzie niezwłocznie opuszczone przez wojska rosyjskie, oraz rosyjską gwardję czerwoną. Ro-

sja wstrzymuje wszelką agitację i propagandę przeciwko rządowi, oraz urządzeniom publicznym ludowej republiki ukraińskiej.

Estlandja i Finlandja

będą również bez zwłoki opuszczone przez wojska rosyjskie i rosyjską gwardję czerwoną. Granica wschodnia Estonji przebiegać będzie naogół wzdłuż rzeki Narwy granica wschodnia Liflandji przebiega naogół wzdłuż jeziora Pejpus w kierunku Liwenhołu nad Dźwiną. Estlandja i Liflandja będą obsadzone przez niemieckie władze policyjne dopóki nie będzie tam zapewnione bezpieczeństwo przez własne urzędnictwo krajowe, oraz dopóki nie zostanie zaprowadzony porządek państwowy. Rosja niezwłocznie uwolni wszystkich aresztowanych, bądź uprowadzonych mieszkańców Estlandji i Liflandji i zagwarantuje im bezpieczny powrót.

Finlandja i wyspy Alandzkie

Estlandja, Liflandja, oraz Finlandja będą niezwłocznie opuszczone przez wojska rosyjskie, oraz czerwoną gwardję rosyjską, porty finlandzkie — przez flotę rosyjską, oraz rosyjskie siły zbrojne. Do póki zamrażanie wody wyklucza, przeprowadzenie wojennych okrętów rosyjskich, pozostać na nich mogą jedynie słabe załogi. Rosja powstrzyma wszelką agitację i propagandę przeciwko rządowi, lub urządzeniom publicznym Finlandji. Znajdujące się na wyspach Alandzkich ufortyfikowania muszą być jaknajszybciej zniesione. Kwestję stałego obsadzenia wysp, oraz traktowania ich pod względem militarnym i żeglugowo-technicznym rozstrzygnie specjalna umowa pomiędzy Niemcami, Rosją, Finlandją i Szwecją. Istnieje również porozumienie co do tego, że, na życzenie Niemiec, także inne państwa

morza Wschodniego mogą być do rozstrzygnięcia kwestji tej powołane.

Persja i Afganistan

Art. 7. Wychodząc z założenia, że Persja i Afganistan są państwami wolnymi i niezależnymi, zobowiązują się strony, zawierające umowę, do uznania i uszanowania politycznej i gospodarczej niezależności, oraz terytorjalnej nietykalności państw tych.

Następne artykuły mówią o wymianie jeńców, o wzajemnem zrzeczeniu się uszkodowań, o stosunkach dyplomatycznych i konsularnych, o stosunkach gospodarczych, które zostały uregulowane w odrębnych umowach i t. p.

Ratyfikacja traktatu.

Art. 14 mówi:

Niniejszy traktat pokojowy ma być ratyfikowany. Dowody ratyfikacyjne mają być możliwie jaknajprędzej wymienione w Berlinie. Rząd rosyjski zobowiązuje się, w razie żądania jednego z państw czwórprzymierza, dokonać wymiany dowodów ratyfikacyjnych w przeciągu dwóch tygodni. Traktat pokojowy o ile artykuły jego nie przeczą temu lub umowy dodatkowe nie ustanawiają czego innego, nabiera mocy z chwilą ratyfikacji.

Delegacja gen. Muśnickiego w Warszawie

Pisma warszawskie donoszą, że w niedzielę drzybyła do Warszawy delegacja dowódcy I korpusu polskiego w Rosji, generała Dowbor-Muśnickiego, do Rady regencyjnej Królestwa Polskiego.

Delegację tworzą: pułkownik Edward Malewicz, pułkownik Andrzej Tupalski, porucznik Witold Szebeko i podporucznik Władysław Raczkiewicz.

W poniedziałek delegacja przyjęta była w pałacu arcybiskupim przez Radę Regencyjną. Audjencja trwała około godziny.

Jak zawarto pokój z Rosją?

Bez dyskusji

Brześć Litewski. Ck. Biuro Koresp. donosi 4 bm. Po przyjęciu projektu traktatu pokojowego, jego załączników, tudzież prawno-politycznych traktatów dodatkowych, oświadczyła dnia 1 b. m. rosyjska delegacja, że nie chce wchodzić w obrady w komisjach co do tych traktatów. Webec czego za wspólnym porozumieniem naznaczony został dzień 3 marca dla podpisania traktatów.

Dnia 2 marca członkowie rosyjskiej delegacji nawiązali kontakt z delegatami czwórprzymierza, aby zasięgnąć wyjaśnień co do poszczególnych postanowień projektów traktatowych. Przy tych rozmowach, ze strony rosyjskiej nie podniesiono życzeń w sprawie zmiany tych projektów.

Na posiedzeniu pod przewodnictwem upelnomocnionego posła austro-węg. projekty traktatów poddano zbadaniu i sprawdzeniu, poczem za zgodą wszystkich stron zastrzeżono, że hr. Czernin i sekretarz stanu Kuehlmann położą swoje podpisy na traktatach w Bukareszcie.

Rosyjskie zastrzeżenia

Następnie przewodniczący delegacji rosyjskiej złożył dwa oświadczenia. Najpierw oświadczył on: Postanowienia artykułu IV traktatu pokojowego, dotyczące rezygnacji Rosji co do mieszania się w nowy stan rzeczy w obwodzie Erdehan—Kars i Batum, które zawierają zmianę terytorjalną, bez zapytania się ludności, przyjmujemy wśród protestu.

W drugiej deklaracji oświadczył Sokolnikow, że ultimatum rosyjskie zostało republiką rosyjską w stadium demobilizacji, wobec czego została ona zmuszoną przyjąć to ultimatum i przedłożyć jej traktat pokojowy podpisać.

Pokój ten nie jest żadnym pokojem porozumienia. Rosyjskie narody pograniczne poddane zostaną wpływom Niemiec, pod pretekstem zabezpieczenia im prawa stanowienia o sobie, poczem tamtejsze klasy panujące doznawać będą ochrony przed rewolucją i będą tam wzmacniane siły kontrrewolucji.

Tak samo czwórsojusz popiera rewolucję nieprzyjacielskich mocy w Finlandji i na Ukrainie, przyczem ma na oku i względy strategiczne.

Pogwałcona przez zerwanie rozejmu Rosja podpisała przedłożony traktat pokojowy, nie wchodząc bynajmniej w tej sprawie w rokowania.

Odpowiedź czwórsojuszu

W odpowiedzi na to ambasador austro-węg. Merey wyraził ubolewanie z powodu deklaracji rosyjskiej. Państwa czwórsojuszu mogły się spodziewać, i życzyć sobie, że w dniu tym zabrzmią tylko tony pokojowe. Rosyjscy delegaci mieliby dosyć czasu na rokowania co do postanowień artykułu IV traktatu pokojowego i dążyć do ich zmiany. Jeżeli delegacja rosyjska przyjmuje projekty traktatu bez rokowań *en bloc*, to nie ma obecnie prawa się skarżyć. Państwa czwórsojuszu odpierają zarzuty, jakoby ponosiły winę za obecną sytuację Rosji. Rosyjska delegacja podczas dwumiesięcznych rokowań w Brześciu Litewskim, w czasie całkowitego rozejmu, miała bardzo dużo czasu, doprowadzić dzieło pokoju do pomyślnego końca, na podstawach z początku ustalonych za obopólnym porozumieniem.

Jeżeli rosyjska delegacja z drogi tej zeszła, a obecnie rezygnuje z końcowych rokowań, to winę ostatecznie sama ponosi

Głos delegata tureckiego

Następnie delegat turecki Hakki-basz, wskazał, że Rosja zyskała okręgi

Erdehan, Kars i Batum drogą gwałtownych aneksji, a więc niesłuszny jest zarzut, jakoby tutaj przedsięwzięta być miała dzisiaj aneksja.

Zresztą z brzmienia spornych postanowień traktatu wynika, że ludność tych terytoriów ma prawo postanowić o państwowym swym losie.

Gen. Hofmann ma głos

Na zarzut Sokolnikowa, że Niemcy nie dotrzymały terminu co do zawieszenia broni, wskazał gen. Hofmann na oświadczenie Dra Kuehlmanna z dnia 10 lutego, że przez dokonane przez Rosję zerwanie rokowań pokojowych, traktat w sprawie rozejmu traci swoją moc, co Trocki bez protestu przyjął do wiadomości.

Posel Rosenberg wskazał na to, że Rosja posiadała swobodę decyzji co do przyjęcia lub odrzucenia postawionych przez Niemcy warunków. Niemcy uczciwie dążyły do zawarcia pokoju na podstawie porozumienia, który rozbił się jednak z powodu braku dobrej woli po stronie przeciwnej. Mimo to pokój obecny nie jest wcale imperjalistycznym, ponieważ nie domaga się aneksji ani restytucji. Niemcy i ich sprzymierzeńcy dalecy są od zamiaru popierania w Rosji prądów kontrrewolucyjnych.

Delegat bułgarski Toszew wystąpił następnie przeciw nieusprawiedliwionemu twierdzeniu delegacji rosyjskiej, że czwórsojusz chce Rosję pogwałcić.

Po replice Sokolnikowa, który w istocie popierał rozwinięte już poprzednio stanowisko swoje i po kilku uwagach posła Rosenberga i gen. Hoffmanna odroczone posiedzenie do g. 4 popołudniu.

Po otwarciu posiedzenia podpisano układ pokojowy a następnie umowy prawne.

Poczem zabrał głos poseł Merey i dał wyraz szczerzej nadziei, że podpisany dziś pokój umożliwi ludom czwórsojuszu i Rosji podjęcie poprzednich przyjaznych stosunków. Wyraziwszy podziękowanie biuro i tłumaczom, poseł ogłosił układy pokojowe za zamknięte.

Bessarabja pragnie należeć do Austro-Węgier?

Wiedeń Z Czerniowiec donoszą do „Neue Freie Presse“: Uchodźcy z Bessarabji, którzy przybyli do Czerniowiec, opowiadają, że ludność wielu miejscowości pragnie przyłączenia Bessarabji do Austro-Węgier.

O dalszą taktykę Koła

Wiedeński korespondent „Zsasu“ w ten sposób charakteryzuje sytuację polityczną w Wiedniu odnośnie do sprawy polskiej.

W parlamencie zapanował zupełny spokój, który dziwnie odbijał od gorączkowego ruchu ostatnich dni. Prawie wszyscy posłowie wyjechali, bo narady klubowe zaczynają się znowu dopiero z początkiem przyszłego tygodnia. Wyjaśnienie sytuacji może nastąpić najwcześniej w czwartek, bo trudno przypuścić, aby już przedtem akcja, wdrożona przez rząd i przez stronnictwa niemieckie, mogła wydać jakieś pozytywne rezultaty. Naogół jednak nadal utrzymuje się przekonanie, że w ostatniej chwili uda się stworzyć większość dla budżetu.

Wobec tego także w obozie polskim zaczynają się odzywać bardzo poważne i coraz liczniejsze głosy, nawołujące do dokładnego zastanowienia się nad dalszą taktyką Koła polskiego. Głosy te wskazują na to, że możnaby, podtrzymując w całej pełni stanowisko, zajęte w sprawie chełmskiej, jednak zapobiedz

temu, by prowizorium budżetowe i kredyty wojenne zostały uchwalone bez udziału polaków, względnie wprost przeciw ich głosom, a to tembardziej, ile że nie ulega już chyba wątpliwości, że nastroje, jakie dotychczas przeważały w ministerstwie spraw zagranicznych, stanowczo się zmieniły. O ile zaś idzie o opozycję Koła przeciw rządowi, to bezwątpienia Koło poza budżetem znajdzie dość sposobności, by zaznaczyć swoje stanowisko.

O dalszą opozycję Koła

Według informacji, otrzymanej przez „Nową Reformę“ z Wiednia, gdy w komisji parlamentarnej Koła nie znalazło się większości dla propozycji Hummera i Fuchsa, poseł Stapiński zaproponował, aby Koło zaniechało dalszej opozycji

Po dyskusji odroczone posiedzenie komisji, nie powziąwszy na razie żadnej uchwały.

Przed zwołaniem Koła Sejmowego

Z Wiednia donoszą: Na posiedzeniu Koła polskiego, wiceprezes p. Kędzior przedstawił imieniem komisji parlamentarnej wnioski na zwołanie do Krakowa dnia 17 marca br. zgromadzenia narodowego, oraz dotyczący wykaz zaprosić się mających członków. Uczestników ma być 354. Wnioski komisji parlamentarnej o dodatkowe uzupełnienie obrad zgromadzenia i zwiększenie liczby członków w myśl zgłoszonych na zgromadzeniu uzupełnień przyjęto, a następnie po wyczerpującym referacie wiceprez. Daszyńskiego ustalono również jednomyślnie zaproponowany przez niego porządek dzienny i konstrukcję zgromadzenia narodowego. Porządek dzienny obejmować będzie tylko dwa punkty, a mianowicie: 1) deklaracja w sprawie polskiej, 2) organizacja zarządu polskiego w Austrii. Zaproszenia na zgromadzenie narodowe rozesłane zostaną z Wiednia w ciągu przyszłego tygodnia przez prezydium Koła polskiego.

O pomoc dla Legionistów

Komisja Wykonawcza N. K. N. ogłasza następującą odezwę:

Legiony polskie znalazły się w ciężkim położeniu.

Ta młodzież, to nasz skarb narodowy. Społeczeństwo nie może jej zostawić bez pomocy i opieki.

Ich losem musi się zająć Departament Opieki N. K. N. na równi z losem tych którzy zwolnieni już z Legionów, postradali zdrowie w walce o lepszą przyszłość swej Ojczyzny, na równi z losem wdów i sierot po bohaterach legionowych.

Komisja wykonawcza N. K. N., objawszy po Naczelnym Komitecie Narodowym w spuściźnie obowiązek pieczy nad Legionami, rozpoczęła szeroką akcję, wymagając wielkich funduszy i zwraca się obecnie do społeczeństwa z gorącym apelem, by jak jeden mąż pospieszili z pomocą materialną dla tego najważniejszego i najaktualniejszego dziś celu. Niechaj wszystkie komitety całego kraju zjednoczą się we wspólnej akcji, pomnie, że tylko skoordynowane wysiłki dać może najlepsze re-

zultaty. Niechaj ofiarność społeczeństwa polskiego i tym razem zabyśnie dla swoich i dla obcych!

Wszystkie dary i składki nadsyłać należy na fundusz opieki legionowej Departamentowi skarbowemu, dary w bieliznie i ubraniach wprost Departamentowi opieki N. K. N. w Krakowie, ul. Gołębia 1. 20.

Komisja wykonawcza N. K. N.

Kazimierz Laskowski, prezes, Jan Kanty Federowicz, Dr. Tadeusz Starzewski Bronisław Laskownicki, wiceprezesi, Aleksander Dąbski, Stanisław Dydyński, Władysław, Władysław hr. Dzieduszycki, Dr. Ernest Habicht, Piotr Kosobucki, Edward hr. Mycielski, prof. Dr. Jerzy hr. Mycielski Ferdynand Uhly, Józef Sara, Dr. Zdzisław Słuszkiewicz, Dr Antoni Wereszczyński, Jan Andruszewski.

Lublin wobec sprawy chełmskiej

(Od naszego korespondenta)

W obliczu traktatu brzeskiego. O konsolidację narodową. Fundusz obrony narodowej. Straż kresowa Fundusz kresowy. Z nastrojów lubelskich).

Lublin, 28 lutego

(i) Od 11 lutego, gdy telegraf przyniósł wieści o warunkach traktatu brzeskiego z Ukrainą, miasto nasze żyje pojęciem: kresy. Wypełnia ono całkowicie i doszczętnie poza troskami codziennymi, życie naszego grodu. Ku niemu zwraca się cała uwaga i działalność partji politycznych, ugrupowań społecznych, instytucji i zrzeszeń; wypełnione są niem niemal szpalty miejscowej prasy. Lublin szczególnie głęboko odczuwa znaczenie ostatnich faktów; w ciągu ostatniego półwiecza miasto nasze nawiązało najserdeczniejsze i najbliższe węzły współdziałania z ziemią chełmską i Podlasiem.

Zapewne ciekawością przejmującą czytelnika kwestja, jakie formy przybrała w Lublinie w obliczu dzisiejszej sytuacji konsolidacja narodowa. Odpowiedź musi tu być podwójna. Jeśli chodzi o obronę kresów, o przeciwstawienie się ich zagrożeniu społeczeństwo tutejsze jest dziś zwarte i spójne: przemawia głosem mocnym, a jednolitym. W tym względzie wszyscy stanęliśmy w jednym szeregu. Ale do konsolidacji organizacyjnej nie doszło. Stoją temu na przeszkodzie nie tylko względy lokalnych animozji, ale także różnice w poglądach taktycznych. Na czoło tych ostatnich wysuwa się sprawa Rady Regencyjnej. Po ostatnim orędziu Rady żywiły umiarkowane są, wbrew radykałom, za pozostaniem Rady Regencyjnej na stanowiskach.

W każdym bądź jednak razie w żywiołowej akcji obronczej na rzecz ziem kresowych jesteśmy zwarci i skonsolidowani i takimi pozostaniemy, co czynniki zainteresowane z zewnątrz społeczeństwa winny we własnym interesie należycie zrozumieć i ocenić.

Poszczególni tutejsi działacze i grupy społeczne podjęły energiczne zabiegi, by doprowadzić także do organizacyjnej konsolidacji społeczeństwa. Zwłaszcza energicznie prze w tym kierunku Zjednoczenie Ludowe. Celem stworzenia dla akcji konsolidacyjnej odpowiedniego podłoża został tu zainicjowany „Fundusz obrony narodowej do rozporządzenia Komitetu wykonawczego wszystkich stronnictw polskich w Lublinie.“ Na fundusz ten masowo płyną ofiary ze strony wszystkich ster społecznych, zarówno z miasta naszego, jak i z prowincji.

Wogóle fakty ostatnie niesłychanie wstrząsnęły prowincją, przejawiając bardzo wysoki stopień uświadomienia narodowego ludu. Stanowisko małych miasteczek i wsi jest bardzo zdecydowane, mocne i wyraźne.

Obrady nauczycieli ludowych

W dniu 24 lutego w lokalu Tow. Dobroczynności odbyło się zebranie nauczycielstwa ludowego obwodu piotrkowskiego. Na zebranie przybyło około 200 osób. W charakterze gościa był zaproszony p. inspektor Statkiewicz. Na porządku dziennym było sprawa poprawy bytu materialnego nauczycielstwa. Zebranie zagaił przewodniczący Piotrkowskiego Oddziału Zrzeszenia J. Przepieć, zaznaczając, że sprawa ta niejednokrotnie była poruszana zarówno przez nauczycielstwo całego Królestwa, jak również przez lepsze jednostki społeczeństwa, które w poczuciu sprawiedliwości przyznawały, że wynagrodzenie nauczycielstwa jest niedostateczne, w warunkach obecnych nauczyciel nie może należycie spełnić swojego zawodu, a na czem cierpi całe szkolnictwo. Głosy te jednak jak dotąd nie wydały pożądanych skutków. Z chwilą przejścia szkolnictwa w ręce rządu polskiego, sprawa zmieniła się na lepsze, może nie pod względem materialnym, lecz pod względem wzajemnego stosunku między nauczycielstwem i władzą.

Przewodniczący proponuje zebraniem, aby akcję w sprawie poprawy materialnego bytu nauczycielstwa oddać w ręce władzy nam najbliższej t. j. p. inspektora Statkiewicza, który z własnej inicjatywy porobił odnośne starania, uwieńczone w kilku wypadkach pomyślnym skutkiem. Jemu to nauczycielstwo zawdzięcza wydobyte 28.000 Koron z Komendy Powiatowej, jak również uzyskanie sum szkolnych w poszczególnych gminach i podzielenie tych pieniędzy pomiędzy nauczycielstwo. 6 gmin jedynie nie posiada żadnego funduszu, tymczasem nauczycielstwo w tych gminach pozbawione jest dodatku drożynianego. Głos zabierali kolejno pp. Kaczorowska, Dratwa, Opuchlin, Szmidt i inni.

Na szczególniejszą uwagę zasługuje przemówienie p. Kozłowskiego, który oświadczył, że jakkolwiek wielka krzywda dzieje się nauczycielstwu, jednak w chwili, gdy Ojczyzna nasza znajduje się w nadszereg trudnych warunkach tak politycznych jak i materialnych, zaniechać trzeba starań o poprawę doli, raczej o głódzie i chłódzie z podwójną energią stanąć przy warsztatach pracy—spełnić swój święty obowiązek, przygotować znacznych synów. Przemówienie to zrobiło wielkie wrażenie na sali i zamknęło dalsze debaty.

Ostatni przemawiał p. inspektor Statkiewicz, szczegółowo omawiając przebieg obrad zjazdu inspektorów w Warszawie i odczytując mowę, którą inspektorzy zostali powitani przez ministra oświaty p. Ponikowskiego.

Należy podnieść niezmiernie sympatyczny, pełen obustronnego zaufania stosunek, jaki się wywiązał między nauczycielstwem a inspektorem. Nauczycielstwo ceni w nim nie tylko światłego pedagoga lecz i dbałego o dobro swych podwładnych zwierzchnika.

O zmilitaryzowanie prasy

Z Wiednia donoszą; Posłowie czescy Habermann, Soukup towarzysze wnieśli do ministra obrony krajowej interpelację: W dniach ostatnich doniesiono, że w obecności ministra spraw wewnętrznych rozważany był plan powo-

łania zwolnionych od służby redaktorów i odkomenderowania ich do pism, w których pracują. Plan ten nie jest niczem innym, jak tylko niebyszał dotąd na całym świecie w najwyższym stopniu niemoralnym zamachem na wolność prasy i próbą poddania całej tej prasy pod samowolną kontrolę wojskową. Wobec tego, że idzie tu o podkopanie gwarancji życia konstytucyjnego i poddanie całej opinii publicznej pod dyktando wojskową, podpisani zapytują, czy Ich Ekscelencje wiedzą o tym zamachu na prasę i co zamierzają uczynić, by za wszelką cenę, czystość prasy utrzymać.

Jak głoszą, istnieje zamiar powołania zwolnionych redaktorów do służby wojskowej w zakresie, jaki uzna za stosowne ministerstwo obrony kraj.

Gospodarcze następstwa pokoju z Ukrainą

Silne zainteresowanie gospodarczymi stosunkami ziem dawnego cesarstwa rosyjskiego, którego byliśmy świadkami z chwilą nastania zawieszenia broni, wzmogło się jeszcze wskutek zawarcia traktatu pokojowego z Ukrainą i spodziewanego porozumienia z Rumunią. Optymistycznie nastrojona część prasy, zwłaszcza codziennej wiedeńskiej, w obszernych artykułach i licznych notatkach dała swoim czytelnikom substrat do wysuwania niekiedy barzko daleko idących domysłów, co do natychmiastowych korzyści, jakich zwłaszcza w dziedzinie aprowizacji z nawiązania stosunków z Ukrainą należy i można się spodziewać. Socjalistyczna »Arbeiter Zeitung« stara się w omawianiu gospodarczych stosunków z Ukrainą wystrzegać twierdzeń i przypuszczeń, nie usprawiedliwionych posiadanymi dotychczas informacjami.

W przeciwieństwie do dzienników daje się w czasopiśmie ekonomicznym zauważyć pewną wstrzeźliwość w sądach i unikanie rozbudzania nieusprawiedliwionych nadziei. I tak np. »Wirtschaftszeitung der Zentralmaechte« omawiając w numerze 7 z dnia 15 lutego zawarcie pokoju z Ukrainą, po przedstawieniu jej gospodarczego znaczenia dla Rosji, zwraca uwagę na obniżenie się produkcji rolnej i wyraźnie zaznacza, że ocenie obecnie istniejących zapasów zboża jest niezmiernie trudnym. Również i wiedeńskie »Handelsmuseum« już przedtem (24 stycznia) omawiając stosunki rolne w Rosji w dobie obecnej, podało na podstawie dat rosyjskiego ministerstwa rolnictwa wysokość zbiorów w roku ubiegłym w Rosji, przy czym stwierdziło zmniejszenie się produkcji rolnej w stosunku do r. 1916 o 525 milionów pudów, czyli 16.5 proc.

Położeniu przemysłu i handlu poświęca się w stosunku do rolnictwa daleko mniejszą uwagę i budzi ono poza kołami fachowcami w państwach centralnych mniejsze zainteresowanie, lubo nadchodzące wiadomości zasługują z wszech miar na pilne i wszechstronne rozpatrywanie. Z całego kompleksu spraw gospodarczych jedynie jeszcze sprawy walutowe budzą w sferach bankowych i handlowych austriackich i niemieckich żywsze zajęcie i zastanawianie się nad kwestją wartości zamiennych, za które można będzie produkty rosyjskie otrzymać, zwłaszcza, że jak np. donosi »Wpiero« z dnia 10-I, chłopci wzbraniają się oddawać cokolwiek za banknoty rublowe, a ze względów ogólnej polityki walutowej, uważa się za nieodpowiednie rzucanie do Rosji wię-

kszej ilości marek lub koron. Jeszcze bardziej niż we właściwej Rosji komplikuje się sprawa waluty, jeżeli chodzi specjalnie o stosunki z Ukrainą, gdzie waluta rosyjska straciła jak się zdaje w zupełności swoje dawne znaczenie, zaś wydawane obecnie banknoty powstałego niedawno banku emisyjnego ukraińskiego, o nieznanym nam dotychczas bliżej podstawach finansowych, niewiadomo w jakim stopniu cieszą się zaufaniem ludności.

(»Wiad. Gosp.«)

H.

Ciemne siły na wsi

Jedno z pism krakowskich w artykule »Czarna ręka« donosi, że po Królestwie Polskiem grasują indywidualia rozrzucające prowokacyjne odezwy, w których radzą

Wielka Panorama „Fotoplastikon“

Kaliska 20 naprzeciw poczty (wejście z bramy)

Otwarta od g. 11 rano do 1 i pół w południe i od 5 do 10 wieczorem. Zmiana programu raz w tygodniu. Nowa serja w 50 obrazach

R Z Y M

Wspaniałe widoki Rzymu. Watykan. Łoże Rafaela. Coloseum. Pomnik Garibaldi. Plac Wiktora Emanuela. Plac Wenecki. Dolne części kolumny Trajana i wiele innych pięknych widoków niezrównanych pod względem plastyki 294

ZAWIADOMIENIE

Komisji Apropowizacyjnej miasta Piotrkowa

W sklepach Komisji Apropowizacyjnej m. Piotrkowa odbywa się sprzedaż następujących towarów:

W sklepie centralnym (Bykowska 73) i »Hurtowni« (Aleja 3 Maja 10).

1. Purofeket po 1 paczce na 4 kupony Nr. 5.
2. 1 pudełko zapalek na kupon Nr. 1.
3. Na 4 kupony nr. 2 — 1 świeca.

Bez kartek i kuponów:

4. Marmelada jabłkowa lub powidła po 2 funty.
5. Pasta do obuwia czarna i biała po 1 pudełku.
6. Ser holenderski.
7. Wioszczyzna suszona.
8. Figi.
9. Mydło toaletowe (benzoesowe).
10. Różynki.
11. Mydło do prania.
12. Soda oczyszczona.
13. Krochmal (w sklepie Centralnym).
- 14.
15. Szuwaks
16. Szczotki do ubrania i do szorowania

17. Żelazne garnki i rondle
18. Wiadra cynkowane

Tylko w Hurtowni

19. Skóry i obuwie.
20. Pończochy i skarpetki.
21. Gt. iiki.
22. Igły i szpilki.
23. Gotowe spódnice i pałoty.
24. Chustki wełniane (dla kobiet).
25. Materiały białe.
26. Podeszwy gumowe.
27. Żelówki drewniane i całkowicie podosany drewniane na trepy i obuwie.
28. Na 4 kupony nr. 4 — 1 funt słoniny.

W sklepach dzielnicowych

29. Kawa odcyżwa bez kuponów.
30. Soda do prania po 1 funcie na 8 kuponów Nr. 7.
31. Sól po 2 funty na 1 kupon Nr. 9.
32. Fasola po 2 funty na 1 kupon Nr. 10.

Dla zakładów fabrycznych i rzemieślniczych Biuro Komisji sprzedaje gwoździe, smołowiec, smołę, drzewny klej kostny, smar do wozów, olej mineralny i cylindrowy i t. d.

149

LOMBARD
Piotrkowskiego T-wa Pożyczkowo-Oszczędn. »HURTOWNIA«, wydaje pożyczki na zastaw
Meble stolarskich, złota, srebra, biżuterji, platerów i t.p.

Najlepsze nasiona

Gospodarcze, Leśne, Warzywne, Kwiatowe z gwarancją czystości i siły kiełkowania
Drzewka Owocowe i ozdobne
Krzewy, Róże pienne i krzaczaste, oraz wszelkie artykuły wchodzące w zakres Ogrodnictwa i rolnictwa — Towar doborowy. Cennika w tym roku nie wydałem ceny podaję na życzenie listownie.

303 **E. Frege, Kraków**

Potrzebne panienci

do znaczenia bielizny mereszek i dziergania. Przyjmuje uczennice, Bankowa liczba 11 dom W-iej Sobieniewskiej.
M. Wieczorkowska

WYDZIERŻAWIE

zaraz 2—3 morgi gruntu, lub ogród owocowy z domkiem. Oferty uprasza się składać w Administracji Dziennika Narodowego pod »Dzierżawca«.

300

Poszukiwania

Jednorazowe ogłoszenie (dokładny adres nadawcy i adresata) nie przekraczające 20 słów, kosztuje 3 korony. Za każde dodatkowe słowo 10 hal.

Aleksander Olczykowski z Piotrkowa, ul. Górna L. 1, poszukuje brata Adama Stefana Olczykowskiego, przebywającego w armii czynnej w 196 Husarskim piechotnym pułku. Uprasza się, o ile by kto wiedział o jego obecnym adresie o zawiadomienie A. Olczykowskiego, bufet na stacji w Noworadomsku. Wszystkie pisma uprasza się o łaskawy przedruk niniejszego.

302

Stanisława Majchrowska z Noworadomska, poszukuje męża Józefa Majchrowskiego, który, powołany został do armji rosyjskiej w 1914 r. Wszystkich znajomych z Radomska znajdujących się w Rosji, upraszam o łaskawą odpowiedź tą samą drogą Noworadomsk, ulica Żelazna nr. 6. Wszystkie pisma uprasza się o łaskawy przedruk niniejszego.

301

Adres Redakcji: Piotrków, Bykowska, 71 parter

Redakcja otwarta od godziny 12-ej do 1-ej w południe w dniu powszednim i w niedziele. Rękopisów Redakcja nie zwraca.

Administracja otwarta od godziny 9 do 1 rano i od 4 do 7 popołudniu. Cena poszczególnego numeru 20 hal. = 15 fenigów.

Adres Administracji: Piotrków, Bykowska 71.

Prenumerata miesięczna w Piotrkowie 3 kor. na prowincji i zagranicą 3 kor. 70 hal. Cena ogłoszeń przed tekstem za wiersz petitowy 2 kor. 40 hal. (1 mark. 80 fenig.) po tekście 1 kor. 60 hal. (1 marka), na czwartej stronie wiersz petitowy 60 hal. (38 fenig.), drobne ogłoszenia za słowo 10 hal. (6 fenig.). Ostatnia strona 200 koron, 1/2 strony 100 kor., 1/4—50 k. W Niedzielę i święta 50 proc. drożej.

Drukarnia Państwowa w Piotrkowie, ulica Bykowska L. 71.